

■ Ἀπὸ τὸ Ὀρθόδοξο Μαρτυρολόγιο

Ἡ Ἁγία Παρθενομάρτυς Ἰφιγένεια*

† 16η Νοεμβρίου

Στίχοι

Σαρκὸς νεκρωθεῖσα Ἰφιγένεια πᾶν μέλος
Θανοῦσα συνοικεῖς τοῖς ἀσάρκοις Ἀγγέλοις.

Ἡ **Ἁγία Ἰφιγένεια** καταγόταν ἀπὸ τὴν Τοκάρη τοῦ Πόντου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Γεννήθηκε τὸ ἔτος 53 μ. Χ. ἀπὸ γονεῖς εἰδωλολάτρες, οἱ ὁποῖοι γνώρισαν τὴν ἀληθινὴ πίστη ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Ἀνδρέα τὸν Πρωτόκλητο καὶ βαπτίσθηκαν ἀπὸ αὐτόν.

Ὅταν ὁ Νέρων ἐξαπέλυσε σκληρὸ διωγμὸ ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, οἱ γονεῖς τῆς Ἁγίας συνελήφθηκαν καὶ κλείσθηκαν στὴν φυλακή, ἐνῶ ἡ ἴδια ὁδηγήθηκε ἐνώπιον τοῦ Διοικητὴ τοῦ Πόντου.

Ἡ Ἰφιγένεια, παρὰ τὸ ὅτι ἦταν μόνον 15 ἐτῶν, ὁμολόγησε μὲ θάρρος τὴν πίστη της, ἀψηφώντας τὰ σκληρὰ βασανιστήρια καὶ τὸν θάνατο. **Τ**ῆς κατέκοψαν τὸ στῆθος, τῆς ἐξάρθρωσαν τὰ μέλη καὶ ἀπὸ τοὺς φρικτοὺς πόνους ἔχασε τὶς αἰσθήσεις της.

Μόλις συνῆλθε, ὁ Διοικητὴς Μᾶρκος τῆς ζήτησε νὰ τὸν συγχωρέση. **Ἡ** ἁγία μειδίασε καὶ εἶπε: **«Κ**ύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησον τὸν δοῦλον Σου», καὶ πρόσθεσε: **«Π**ιστεύω εἰς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν», καὶ παρέδωσε τὴν ψυχή της στὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ. **Τ**ότε ὁ Μᾶρκος, συγκλονισμένος ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῆς Ἁγίας καὶ τὸν τρόπο τῆς «ἐξόδου» της, ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν φυλακὴ τοὺς

γονεῖς της, καὶ τοὺς ὁδήγησε στὸν τόπο, ὅπου ἐτάφη τὸ μαρτυρικὸ σῶμα τῆς θυγατέρας τους. Καὶ μπροστὰ στὸν τάφο τῆς Ἁγίας, ποὺ ἀνέδιδε ἄρρητη εὐωδία, ὁ Μᾶρκος μὲ στεντορεία φωνὴ ὁμολόγησε τὴν πίστη του στὸν Χριστὸ καὶ στὴν συνέχεια, μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς τῆς ἁγίας Ἰφιγένειας, περιερχόταν τὰ μέρη τοῦ Πόντου καὶ κήρυττε τὸ Εὐαγγέλιο.

* * *

Ὁ Βίος της καὶ ἡ Πολιτεία της μᾶς δίνουν τὴν ἀφορμὴ νὰ τονίσουμε τὰ ἀκόλουθα.

Πρῶτον. Διαβάζοντας κανεὶς τὸν Βίο καὶ τὴν Πολιτεία τῶν Μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας, μένει ἔκθαμβος μπροστὰ στὸ θάρρος, τὴν ἀνδρεία καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς τους.

Ἰδιαίτερα δὲ θαυμάζει καὶ ἐκπλήττεται γιὰ τὸ πῶς μικρὰ παιδιά, ἔφηβοι καὶ νέοι, ἀφμοτέρων τῶν φύλων, ἀψήφησαν τὸν θάνατο καὶ τὰ ἀπάνθρωπα βασανιστήρια καὶ τὰ ἀντιμετώπισαν μὲ ἠρεμία καὶ γαλήνη.

Μὲ ἀνθρώπινα κριτήρια εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ καταλάβη κανεὶς αὐτό. Διότι οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι «γαντζωμένοι» στὸ «ἐφήμερο» καὶ δὲν πιστεύουν στὴν αἰώνια ζωή, ἀλλὰ ταυτίζουν τὴν ζωὴ μὲ τὸν πρόσκαιρο ἐπίγειο βίο, φοβοῦνται καὶ τρέμουν μπροστὰ στὸν θάνατο καὶ κάνουν τὸ πᾶν νὰ τὸν ἀποφύγουν, προσπαθώντας νὰ παρατείνουν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο τὴν παραμονή τους στὴν γῆ. Καὶ ὅταν βλέπουν, ὅτι πλησιάζει ὁ θάνατος, ὁ δικός τους ἢ προσφιλῶν τους ἀνθρώπων, ταράσσονται καὶ παραμένουν ἀπαρηγόρητοι.

Ἀντίθετα, οἱ Μάρτυρες ἀντιμετωπίζουν τὰ βασανιστήρια καὶ τὸν θάνατο μὲ ἠρεμία, εἰρήνη καὶ χαρά, ἐπειδὴ βρῆκαν καὶ γεύτηκαν τὸ «ἀθάνατο νερό», τὸ «ὕδωρ τὸ ζῶν καὶ ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον», τὸ ὁποῖο, μέσα στὴν ὕπαρξη αὐτοῦ ποὺ τὸ πίνει, γίνεται «πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Γνώρισαν καὶ ἑνώθηκαν μὲ τὴν Πηγὴ τῆς Ζωῆς, τὸν Χριστό, τὸν νικητὴ τοῦ θανάτου, τὸν «Ἀναστάντα καὶ ζωοποιήσαντα τοὺς γηγενεῖς». Τότε κατάλαβαν καὶ βίωσαν βαθιὰ μέσα τους τὸ ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ἀτελεύτητη. Ὁ βίος πάνω στὴν γῆ εἶναι σύντομος, ἐνῶ ἡ ζωὴ δὲν ἔχει τέλος, ἀφοῦ ζωὴ εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ὅπως ὁ Ἴδιος τὸ διεκήρυξε: «Ἐγώ εἰμι ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή», καὶ «ὁ πιστεύων εἰς Ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται».

Ὅταν τὸ ρεῦμα τῆς αἰωνιότητος διαπεράση τὴν ὕπαρξη τοῦ ἄνθρώπου, τότε ὁ ἄνθρωπος ὑπερβαίνει τὸν θάνατο μὲ τὴν δύναμη

τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὁποῖος τὸν κατήργησε μὲ τὴν Ἀνάστασή Του, καὶ ἔτσι ἀπὸ τὸν παρόντα ἐπίγειο βίο βιώνει τὴν Αἰώνια Ζωή, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ, ταυτίζεται μὲ τὴν γνώση τοῦ Θεοῦ.

Τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ δὲν κατανοοῦνται μὲ τὴν λογική, ἀλλὰ βιώνονται μέσα στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἡ καρδιά του καθαρίζεται ἀπὸ τὰ πάθη καὶ ὁ νοῦς του φωτίζεται ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζουμε, ὅτι κάθε τὶ ποὺ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν λογικὴ τοῦ «πεπτωκότος» ἀνθρώπου δὲν εἶναι κατ᾽ ἀνάγκη παράλογο, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶναι «ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν».

Γι᾽ αὐτὸ καὶ οἱ μὴ ἀναγεννημένοι ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν τὸ πῶς εἶναι δυνατὸν οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν ποὺ θυσίασαν τὴν ζωή τους γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας χαιρόντουσαν, ὅταν ἔθαβαν τὰ παιδιά τους καὶ τὰ ξεπροβοδοῦσαν μὲ εἰρήνη, εὐχόμενοι «καλὴ ἀντάμωση».

Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία στὴν ὕπαρξη καὶ δὲν ἐπανέρχεται στὴν ἀνυπαρξία, ἀλλὰ ζῆ αἰώνια, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ εἶναι κατὰ Χάριν ἀθάνατη, ἐπειδὴ ἔτσι τὸ θέλει ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα θὰ ἀναστηθῆ κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ. **Κ**αὶ τότε ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς θὰ βιώση τὸ «ἀεὶ εὖ εἶναι» (Παράδεισο) ἢ τὸ «ἀεὶ φεῦ εἶναι» (Κόλαση), σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὴν ἐκφράζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Δεύτερον. Μπροστὰ στὴν ἀσθένεια καὶ τὸν θάνατο, κάποιοι ἄνθρωποι αἰσθάνονται τὴν καρδιά τους νὰ μαλακώνη καὶ ὁδηγοῦνται στὴν μετάνοια, δηλαδὴ τὴν ἀλλαγὴ τρόπου ζωῆς καὶ ἀγωνίζονται νὰ ζοῦν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. **Κ**αὶ μὲ τὸν τρόπο τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τους γίνονται διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅμως, ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι πού, ὅταν ἔρχονται ἀντιμέτωποι μὲ τὶς ἀσθένειες καὶ τὸν θάνατο, ἀντὶ νὰ μαλακώνουν σκληραίνουν καὶ παραμένουν ἀμετανόητοι. **Ο**ἱ πρῶτοι ὁμοιάζουν μὲ τὸ κερὶ πού, ὅταν ἐκτίθεται στὸν ἥλιο, μαλακώνει καὶ λειώνει, ἐνῶ οἱ δεύτεροι ὁμοιάζουν μὲ τὸν πηλὸ πού, ὅταν θερμαίνεται ἀπὸ τὸν ἥλιο, σκληραίνει.

Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ ταπεινοὶ καὶ καλοπροαίρετοι ἄνθρωποι μπροστὰ στὸν πόνο στρέφονται στὸν Θεό, Τὸν δοξολογοῦν καὶ ζητοῦν τὸ Ἔλεός Του, καὶ λιώνουν μπροστὰ στὴν ἀγάπη Του, ἡ ὁποία γεννᾶ καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιακρίτως. **Ἐ**νῶ οἱ ὑπερήφανοι στρέφονται ἐναντίον τοῦ Θεοῦ μὲ τὰ ἀτελείωτα «γιατί», τὰ ὁποῖα δηλητηριάζουν ὅλη τὴν ὕπαρξή τους, καὶ τὴν ψυχή τους καὶ τὸ σῶμα τους, καὶ παραμένουν ἀδιόρθωτοι καὶ δὲν μποροῦν νὰ ἀγαπήσουν.

Γι᾽ αὐτό, ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης, **τὸ μεγαλύτερο γεγονὸς στὴν ζωή μας εἶναι τὸ νὰ ταπεινωθοῦμε καὶ νὰ ἀποκρούσουμε τὴν ὑπερηφάνεια ποὺ μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἀγαπᾶμε.**

Ἑπομένως, ἡ ἐσωτερικὴ καθαρότητα, ἡ ἁπλότητα, ἡ ταπείνωση καὶ ἡ ἀγάπη ὁδηγοῦν στὸ Φῶς τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, στὴν Βασιλεία Του, στὴν ὁποία, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Γέροντος Σωφρονίου τοῦ Ἀθωνίτου, θὰ εἰσέλθουν «ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν παιδικὴ πίστη», διότι αὐτοὶ «θὰ ὑπερπηδήσουν τὴνἄβυσσο τοῦ μὴ ὄντος καὶ θὰ εἰσέλθουν στὴν Βασιλεία τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, ἐνῶ οἱ ἀφελεῖς διανοούμενοι τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ θὰ παραμείνουν, ἂν δὲν μετανοήσουν, στὸ σκοτάδι τῆς ἄγνοιας».

* * *

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος γ΄. Θείας πίστεως.

Θείοις νάμασι ἐγαλουχήθης, καὶ Χριστοῦ ἐγένου μύστις, τῷ Ἀποστόλου Ἀνδρέου βαπτίσματι, ἐν παῤῥησίᾳ πολλῇ Ἰφιγένεια, ὁμολογίᾳ Χριστοῦ ἐμαρτύρησας. Μάρτυς ἔνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα Ἔλεος.

Κοντάκιον
Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθείς.

Ἡ ὑψωθεῖσα τῇ ἀνδρείᾳ Σου μάρτυς, τῶν ἐπιγείων τὸ φθαρτὸν παριδοῦσα, ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν ἀντέστης πληγαῖς· εὗρες τὸν Παράδεισον μακαρία παρθένε, χαίρουσα εἰσέδραμες καὶ τὰ ἄρρητα εἶδες, καὶ τῶν γονέων ἤγειρας χαράν, διὰ τὴν νίκην σεπτὴ Ἰφιγένεια.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις Ἰφιγένεια ἐν Χριστῷ, οἵα στρατιώτης, τοῦ Σωτῆρος πανευκλεής, τὴν ἄθλησιν ὑπέστης, τὸν στέφανον ἐδέχθης, γονέων παῤῥησία, λαμπρῶς δεδόξασαι.

➔

(*) Ἐφημ. «Ἐκκλησιαστικὴ Παρέμβαση» Ναυπάκτου, ἀριθμ. 351/Ὀκτώβριος 2025. Τοῦ Πρωτοπρ. π. Γεωργίου Παπαβαρνάβα. ● Στίχοι καὶ Ἀπολυτίκιον, ποίημα Χρήστου Κονταξῆ. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

● **Σημείωσις ἐπιμ.:** Συναντᾶται ἐπίσης μία **Ἁγία Ἰφιγένεια τῆς Αἰθιοπίας,** ἡ ὁποία ἑορτάζει τὴν **21η Σεπτεμβρίου** καὶ τὴν **16η Νοεμβρίου,** ἀναφέρεται ὡς Ὁσία καὶ μαθήτρια τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ματθαίου, παρθένος καὶ ἀφιερωμένη στὸν Θεό. Ἡ πληροφορία αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τοὺς Βολλανδιστές, οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται σὲ ἄλλες πηγὲς καὶ ἀπόκρυφα γραπτὰ τῆς περιόδου.

Στὸν Συναξαριστὴ τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, σύμφωνα μὲ τὸν Κλήμη Στρωματέα, γίνεται ἀναφορὰ σὲ μία Ἰφιγένεια παρθένο, στὸ σχόλιο τοῦ Συναξαρίου τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ματθαίου, τῆς 16ης Νοεμβρίου.

✝

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!